

Kinamissionären Maria Hedkvist från Höggebacken

År 1898 kom familjen Andersson Hedkvist från Åhls socken inflyttande till byn Höggebacken i Västerfärnebo. Deras tidigare hem i Holens by hade nämligen brunnit ned i en häftig eldsvåda tillsammans med flera andra gårdar. I familjen fanns bl a dottern Maria med drömmar om en framtid som missionär.

Det var vänliga grannar i byn Hølen som hjälpte de hemlösa familjerna efter branden. Det gjordes även insamlingar till de värst drabbade. Eric Andersson Hedkvist använde sina erhållna pengar till att flytta från Dalarna och börja ett nytt liv på gården Hommanbyn i Höggebacken. Han och hustrun Anna var båda aktiva fribaptister och fann sitt andliga hem i Taborkapellet i Karlbo. Så småningom började man också upplåta salen på övervåningen i Hommanbyn till möteslokal för talare.

Äldsta dottern Maria Hedkvist var född den 2 november 1888. Hon blev tidigt frälst och döptes innan hon fyllt 16 år. Som det enda av de fem barnen kände hon ett stort engagemang och stark kallelse att nå ut med sitt kristna budskap i världen och höll bl a söndagsskola i familjens hem. Föräldrarna gladdes åt dotterns intresse, men protesterade när hon avslöjade tanken om att resa ut i världen som missionär. Hon behövdes ju så väl där hemma!

Maria kunde ändå inte släppa missionärstanken. Hon lånade böcker och tog lektioner i engelska av läraren Martin Geisler (1873-1950) i Västerbykil.

Sedan modern avlidit 1918 talade Maria med Fribaptisternas styrelse om sin missionskallelse. Man ställde sig mycket positiva till att sända ut några kvinnliga missionärer och på ett möte i Tidholm 1919 antogs Maria tillsammans med sjuksköterskan Kristina Edman som missionärer i Kina.

I januari 1920 året därpå påbörjades deras långa resa från Göteborg. Efter tre månader steg man iland i Shanghai, varifrån man omedelbart tog sig till staden Taian i Shantung-provinsen. Här ordnades med bostad på Frälsningsarméns missionsstation, som förestods av en kvinnlig officer. Man introducerades i det nya landet och tog privatlektioner i kinesiska. Det blev många nya upplevelser och intryck för de unga missionärskvinnorna. För Maria var matkulturen och den tryckande sommarvärmerna de största problemen. Det kinesiska språket fick hon så småningom någorlunda grepp om och i mötena praktiserade hon sitt kunnande.

Under oktober-november 1920 besökte den 33-årige missionären Alfred Nelson med Maria och Kristina Edman i Taian. Han visade sig vara från Skåne och hade redan 1917 anlänt till Kina. Hans missionärskollega Otto Jönsson kom lite senare via Ryssland och Sibirien i sällskap med den kände Kina-missionären Erik Folke (1862-1939) och hans familj. Både Alfred och Otto var verksamma i norra Shensi-provinsen.

Alfred blev kvinnorna till stor hjälp eftersom han behärskade kinesiskan och kände till landets seder och bruk. En morgon hamnade han på tu man hand med Maria. Alfred passade på att fria till henne och vädjade att hon skulle följa med honom till

hans missionsstation i Shensi. Till många glädje blev det förlovning och den 25 augusti 1921 stod ett enkelt bröllop i kretsen av de närmaste vännerna.

Egentligen förhöll det sig på så vis, att fribaptisterna inte ansåg sig kunna ha två ogifta manliga respektive kvinnliga missionärer ute på arbete tillsammans. Giftermål var närmast ett krav och ett av syftena till Alfreds besök i Taian var därför också att välja en av kvinnorna till sin hustru.

Efter bröllopet begav sig Maria och Alfred tillsammans med Kristina Edman norrut mot Gula Floden och nådde i september samma år fram till den nyrenoverade missionsstationen Yulin ("Almlunden") i norra Shensi, där Otto Jönsson och evangelisterna välkomnade. I Yulin hade Alfred tidigare inköpt en gård avsedd för fribaptistmissionens verksamhet. Vid underrättelsen om de båda kvinnornas ankomst kom en ström av kvinnor på besök till missionsstationen för att träffa dem.

De nygifta Maria och Alfred Nelson flyttade in i sitt hus på missionsstationen och påbörjade sin gemensamma missionsgärning. Maria höll i den lokala verksamheten när Alfred var borta, men ägnade sig i övrigt mest åt kvinnorna. Hon reste runt och träffade dem i deras hemmiljöer. När hon kom till redan kristna hem utformades sammankomsterna mer som möten med sång och vittnesbörd.

Maria var tjänande och uppoffrande och hade inte så stora anspråk på livet. Därför fann hon sig väl i Kina och under landets ofta mindre bekväma och behagliga förhållanden.

De första åren i Kina gick snabbt. Maria och Alfred levde visserligen under enkla förhållanden, men var ändå lyckliga tillsammans. Båda var osjälviska i sin kärlek och gjorde allt för att den andre skulle ha det bäst. Dessutom hade ju Maria äntligen fått sin missionärsdröm uppfylld. Men prövningarna skulle inte utebli...

När Maria väntade sin förstfödda införskaffades en bok om förlossningar. Den sattes i händerna på Kristina Edman för att hon skulle läsa in sig och agera barnmorska. I mars 1923 föddes sonen David Emanuel efter en tio timmar lång kamp för Maria. Men man hade ändå känslan av att deras förstfödde var "helgad åt Herren". Eftersom det dessutom var en son steg Maria i aktning hos kineserna.

En tid efteråt begav man sig upp till Otto Jönsson, som flyttat till missionsstation Tungzhen. Den låg vid en flod sju mil österut bland bergen. Under vistelsen här drabbades David Emanuel av dysenteri och man fick inte behålla honom mer än fem månader. Alfred snickrade en kista och sonen begravdes på en kulle i närheten av missionsstationen.

Efter en varm sommar återvände man till Yulin. Missionärerna Kristina Edman och Otto Jönsson gifte sig på hösten 1922 och stannade i Tungzhen. Äktenskapet blev emellertid kort. Redan 1924 blev Otto hastigt sjuk och avled, 36 år gammal.

För Maria och Alfreds del följde flera resor inom landet och man blev föräldrar till dottern Ruth 1924 och Erik 1926. Med småbarnen i familjen försvårades möjligheterna för Maria att följa med sin make. Oftast fick han resa ensam.

Verksamheten på missionsstationen vilade då på Maria, även om hon hade alltid en infödd evangelist till hjälp.

I mars 1927 föddes Marias och Alfreds fjärde barn Lydia på missionsstationen Yulin. Namnet fick hon efter purpurkrämerskan i apostlagärningarna (Apg 16:13ff). Allt gick bra och liksom tidigare fanns Kristina med som barnmorska. Strax efter förlossningen drabbades Maria plötsligt av kraftiga krampanfall, som inte gav med sig. Alfred satt vid hennes sida, men kunde inget göra. Båda fruktade vartåt det bar, men Maria förklarade att hon var redo; *"Allt är klart mellan Gud och mig, jag är beredd att gå hem."* Barnen Ruth och Erik hämtades in till sin mors sjukbädd. Den nyfödda Lydia lades i sängen vid hennes sida. Sedan Maria bett och tagit avsked av dem fördes de ut ur rummet. När Alfred återvände höll de två varandras händer ända tills hon gav upp kampen. De sista orden blev: *"Gud hjälpe och välsigne dig, Alfred och alla mina små barn. Nu går jag hem till Gud..."*

Vid niotiden på kvällen den 4 mars 1927 avled Maria Nelson, endast 38 år gammal.

Den 21 mars begravde man henne på missionsstationen Tungzhen bredvid sonen David Emanuel och Otto Jönsson. Alfred ordnade gravstenar åt dem, men de försvann i samband med kulturrevolutionen 1966-76, då allt som ansågs västerländskt eller kapitalistiskt skändades i Kina.

Vid tiden för Marias bortgång hade Kinas hållning gentemot utlänningar blivit sådan, att den Svenska Beskickningen i Peking uppmanade svenskarna att bege sig närmare kusten eller ut ur landet. Alfred, barnen och Kristina Jönsson stannade trots detta kvar en tid, men lämnade sitt missionsfält i maj för att med båt resa hem till Sverige. Under den vistelsen besökte Alfred hustrun Marias hem i Höggebäcken och träffade för första och enda gången sin svärfar Eric, som dog året därpå.

Vänskapen mellan Alfred Nelson och Kristina Jönsson växte sig allt starkare och 1934 gifte man sig. Tillsammans reste de på nytt ut till missionsfälten i Asien och vistades under många år i bl a Kina, Japan och Korea.

År 1935 skrev Alfred Nelson en 15-årshistorik över fribaptisternas missionsverksamhet i norra Shensi i Kina. Den heter "Ljus och skuggor från Sinims land". Här återges även en artikel av Maria Nelson, där hon skildrar "Ett mötesbesök i Chingtsao-Chu-Tse".

Alfred Nelson avled hastigt under en Amerika-vistelse 1961, 74 år gammal. Kristina var visserligen inte så stark, men överlevde ändå Alfred med många år och gick ur tiden vid nära 96 års ålder 1986.

Många år efter Maria Nelsons död mindes kineserna ännu hennes och Alfreds missionsinsatser i norra Shensi på 1920-talet. En gammal kristen man skriver i ett brev till deras dotter Ruth, att *"...hennes liv bar frukt i Yulin och Tungzhen ända tills hon gick hem till Gud. Deras liv var likt frön, som lägges ner i jorden och växer upp och ger riklig skörd."*

Lars Östlund